

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 1-ej popołudniu z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Biuro Redakcji i Ekspedycja ul. Chorążczyzna 31.
Administrowanie ul. Podwale 3. — Egzemplarze gazety do nabycia w Ekspedycji ul. Chorążczyzna 31, w biurze dzienników S. Sokolowski i Ska Jagiellońska 7, w biurach dzienników i trafikach. — Listy należy frankować.

Reklamacje otwarte wolne od opłaty. — Konto P.K.O. Nr. 141.590.
Telefon Redakcji Nr. 178. — Telefon Administracji Nr. 73.

Cena egzemplarza
w miejscu
i na prowincji

20 MK.

PRENUMERATA:

we Lwowie bez dostawy	440 — MK
we Lwowie z dostawą	500 — MK
z przesyłką pocztową w Polsce	510 — MK
z przesyłką pocztową w innych państwach	650 — MK

Wszystkie ogłoszenia przyjmuje Administracja „Gazety Lwowskiej”, Lwów, ulica Podwale 3, w godzinach od 8-2 i 5-7 i biuro S. Sokolowski i Ska, ulica Jagiellońska 7.

Setna rocznica skonu Józefa Wybickiego.

Przed stu laty przestało bić serce człowieka, któremu Opatrzność niezwykłą wskazała rolę, czyniąc go twórcą Hymnu narodowego.

Czem zasłużył Wybicki na one dostojęstwo?

Byłże poetą tak znamienitym, iż należał mu się zaszczyt, o jaki nie wahałby się zabiegać o choćby najwięksi mistrze mowy wiązanej? Dzieła literatury przeczącą na to dają odpowiedź. Nie zajaśniał talent poetycki Wybickiego na ich kartach. To był poeta raczej przygodny — tu i ówdzie rzucił piosenkę bezpretensjonalną, pomiędzy jedną bitwą, a drugą i ciągnął dalej w ogień bojowy...

Nawet w samejże Pieśni Legionów, która do swego rydwana przykuła naród, przykuła potomność — nawet w owej pieśni trudno wyczuć mistrza, świadomego arkanów sztuki...

Wybicki był tylko jakby przewodem, przy pomocy którego duch narodu objawił się słowem słyszalnym wszędzie i zawsze, gdzie Polska. Opanowała „divinatio”. Rozpalili w nim wzruszenia, tęsknoty, porywy narodu, pochodnię i on tę pochodnię porwawszy, podał Polsce i ona gorze dotąd i nigdy nie zgaśnie.

Wyraziła się w Pieśni Legionów miłość Ojczyzny, jako zasadniczy nastrój duszy polskiej — i to pieśń ową uczyniło tem, czem była dla naszych ojców, czem jest dla nas. Była stworzona dla chwili, a stała się nieśmiertelną. Ucieleśniła się w obrazach ze współczesności zaczerpniętych, oparła się na gruncie stosunków dawno do niepoznania przeobrażonych, a jednak serce rozbrzmiewa nam i dzisiaj najwyższą, na jakie stać je, nutę, gdy rozlegną się dźwięki Mazurka Dąbrowskiego. I powstaje każdy ze czcią i obnażają się głowy, chyla się czoła, by hołd oddać majestatowi prostoty zaklętemu w melodię i słowo. A ta prostota jest uczuciem, a to uczucie jest miłością, a ta miłość jak kwiat ku słońcu zwraca się ku Polsce.

Nigdy nie zdołaliby stworzyć takiego dzieła artyzmu. Kunszt patyny przyćmić musiałby blask najszlachetniejszego z metali, jakim jest ferwor patriotyczny. Hymn narodowy musi wyskoczyć z bezpośredniego natchnienia, w tym nagłe rozniecone, kogo wskazał przypadek...

Tak było z Marsylianką, tak również z Pieśnią Legionów.

Tedy Wybicki żadnej w tem nie ma zasługi, że stał się twórcą Hymnu?

Kryterium zasługi autorskiej jest wogóle problemem bardzo zawikłanym. W tym jednak wypadku rozwikłać go nietrudno. Przypadkowość była tu niezupełnie przypadkiem... Tylko serce,

aż do najtajniejszych głębin przepojone unio-
waniem Polski, mogło być godne, by „daimon”
pieśni narodowej użył go za narzędzie, przez któ-
re przemówił głosom idącym w nieskończoność.

I dla tego niewiedzących wawrzynów wien-
ce oplatają pamięć Wybickiego, a nie znajdzie się
chyba nikt w Polsce, kto jego cieniów nie uzeli-
by należnym hołdem.

Kandydatura Ponikowskiego.

Warszawa. (PAT.) — Po naradzie z p. Ponikowskim Marszałek Sejmu Trąpczyński, udał się o godz. 8 wieczorem do Belwederu, aby przedstawić Naczelnikowi Państwa do zatwierdzenia kandydaturę p. Ponikowskiego na prezydenta Ministrów.

Warszawa. (PAT.) Naczelnik Państwa wystosował do p. Antoniego Ponikowskiego pismo następującej treści: Do Pana Antoniego Ponikowskiego w Warszawie. W porozumieniu ze Sejmem Ustawodawczym w osobie jego Marszałka, poruczam Panu misję utworzenia nowego gabinetu. Warszawa, Belweder, 8. marca 1922. Naczelnik Państwa **Józef Piłsudski**.

Warszawa. (PAT.) — „Kurjer Warszawski” pisze: W razie odmowy p. Ponikowskiego przyjęcia powierzonych misji sytuacja stałaby się nader powikłana, gdyż niowatpliwie z decyzją p. Ponikowskiego solidaryzowałby się i inni członkowie obecnego gabinetu czyli nie wstąpiliby do nowego rządu.

Warszawa. (PAT.) Godzina 13.15. Posłowie klubów N. Z. L. i Zjednoczenia mieszczańskiego Skuśki i Rosset na konferencji odbytej w gmachu sejmowym z p. Ponikowskim złożyli mu w sprawie swego wczorajszego zastrzeżenia przy głosowaniu nad kandydaturą p. Ponikowskiego, na zapytanie postawione przez p. Ponikowskiego, jak

kluby N. Z. L. i Zjednoczenie mieszczańskie rozumieją swe zastrzeżenie, następującą pisemną odpowiedź: Kluby N. Z. L. i Z. N. nie łączą ze sprawą wileńską jakiegokolwiek innej sprawy wypływającej ze stosunku klubów do gabinetu. Kluby te rozumieją praktyczne załatwienie swego zastrzeżenia przez porozumienie się pana Prezydenta Ministrów z delegacją wileńską i uzyskanie od niej zgody na podpisanie aktu lub też znalezienie przez pana Prezydenta innej kompromisowej formuły — na którą by się zgodziły delegacja wileńska i przychylił Rząd. Wyraz „natychmiast” rozumieć należy, jako konieczność nie odkładania sprawy, nie zaś jako określenie godziny.

Warszawa. (PAT.) Na naradzie odbytej w Sejmie przez Prezydenta Ponikowskiego z Marszałkiem Trąpczyńskim między godz. 19 a 20, oświadczył p. Ponikowski, że załatwienie sprawy wileńskiej musi się odbyć drogą podpisania aktu złączenia w pierwotnej redakcji, bez zmian i dodatków. Wszelkie rezolucje i formuły proponowane przez stronnictwa Sejmu Wileńskiego mogą być przedstawione Sejmowi Ustawodawczemu. W dalszym ciągu Marszałek Sejmu wysunął jeszcze szereg koncepcji kompromisowych, które Prezydent Ministrów uznał za nie do przyjęcia.

Bolszewickie manewry nad Polską granicą.

Ryga. (PAT.) — Z Moskwy nadchodzą tu coraz nowe wiadomości o walce partyjnej wśród kierowników komunizmu. Grupa sowieckiej burokracji i fachowców z Ciurupa na czele dąży do polityki pokojowej, wysuwając jako program zmniejszenie armji oraz porozumienie z Europą, a nawet współpracy z innymi stronnictwami. — Przeciwnie grupa Bucharina, Trockiego i Radka stara się przekonać komunistów rosyjskich, że na wiosnę Europa przygotowuje nowy atak na Rosję, wobec czego należy całą uwagę zwrócić na organizację czerwonej armji, zerwać z polityką ustępstw czynionych burżuazji i wzmocnić propagandę wśród robotników niemieckich i wśród narodów wschodu.

genueńską armja sowiecka zademonstrowała swą siłę.

— Grupa ta żąda, aby jeszcze przed konferencją Z inicjatywy tej grupy mają się odbyć na wiosnę wielkie manewry wojskowe na Białej Rusi. W Związku z tym kawaleria Budiennego jest już skoncentrowana w okęgach Homei—Rzeczyca—Owruć—Sarny. — Były korpus Gaja stoi w okęgach Witebska, piechota zaczyna się wkrótce koncentrować. Całkowita koncentracja ma być dokonana do 20. marca. — Z racji manewrów w danych okęgach będzie dokonana częściowa mobilizacja. — Na manewry mają być zaproszeni przedstawiciele wojskowi obcych państw.

Protest wileńskiej lewicy sejmowej.

Warszawa. (PAT.) Posłowie lewicy wyjechali z Warszawy, posłowie Rad Ludowych wrócili do Warszawy. Zespół zaś pozostał. Lewica delegacji Sejmu Wileńskiego wystosowała do Naczelnika Państwa pismo następującej treści: Panie Naczelniku! Opuszczając Warszawę, lewicowa część delegacji Sejmu Wileńskiego uważa za swój obowiązek złożyć na ręce Pańskie następujące oświadczenie: Lewica jest przeświadczona,

na, że składając w nocy z 2. na 3. marca br. swe podpisy na przygotowanym przez Rząd i aprobowanym przez Komisję spraw zagranicznych Sejmowi Ustawodawczemu akcie złączenia Ziemi Wileńskiej z Rzeczpospolitą, działała zgodnie z racją stanu ogólnopaństwową, przyczyniając się temsamem do ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy wileńskiej. Fakt uchylecia się 10 członków delegacji od podpisania tego aktu nie pociąga za

sobą dla nas obowiązku wyczekiwania w stolicy, aż druga część delegacji zechce położyć swoje podpisy. Lewica nie ponosi odpowiedzialności ani za spowodowany przez prawicową część delegacji kryzys rządu, ani za wszystkie inne związane z kryzysem skutki, nie ponosi również odpowiedzialności za zwłokę w załatwieniu sprawy wileńskiej, ale i za pogorszenie tej sprawy mogące wskutek stanowiska reszty delegacji nastąpić. Jeżeli prawicowa część delegacji zdecyduje się położyć swe podpisy na akcie przez nas już podpisanym, obecność nasza przy tem nie będzie potrzebna. Zaznaczamy jednak, że o ileby Rząd Rzpltej Polskiej uznał za konieczne powtórne przybycie do Warszawy całej delegacji Sejmu Wileńskiego, stawimy się tutaj na każ-

de wezwaniu. Dotychczasowy przebieg rokowań wzajemnych dotychczas wyjaśnił prawicowej części delegacji bezzasadność jej obaw i podejrzeń, przeto lewica pozwala sobie wyrazić nadzieję, że prawica nie będzie chciała w drodze wymagań ustępstw kompromisowych osłabić stanowiska Rządu, przed którym stoi w czasie najbliższym szereg doniosłych zagadnień, niezależnie od tego czy to będzie Rząd dotychczasowy, czy też inny Rząd w miejsce jego powołany.

Z najgłębszym szacunkiem Wicemarszałek Sejmu Krzyżanowski, Mickiewicz, Milewicz, Świąchowski, Uziębło, Zasztowt, Chomiński.

Identyczne pismo przesłano na ręce Marszałka Sejmu.

Akcja ratownicza na kresach.

Warszawa. (PAT.) — Komitet pomocy jeńcom komunikuje: Poza stałą pomocą w postaci wysyłania całych wagonów z produktami żywności dla rodaków naszych, którzy jeszcze pozostali w Rosji i szeregiem stałych subwencji na poszczególne cele związane z repatriacją, komitet pomocy jeńcom przy Sejmie rozpoczyna wielką akcję ratowniczą na kresach. — W tym celu i dla bliższego zbadania miejscowych potrzeb repatriantów wyjeżdża do Brześcia wiceprezes Janasz w towarzystwie pełnomocników. — Z Brześcia wyruszą panowie ci na objazd poszczególnych gmin. — Rów-

nocześnie z ramienia komitetu pomocy jeńcom wyjeżdżają na Pomorze pp. Leon Roman i Bronisław Barylski, aby zainteresować i wciągnąć do wspomnianej akcji te ośrodki i miasta, które najmniej podczas wojny ucierpiały i poważnie okazać swoją pomoc, przyjmując na siebie odbudowę warstatów pracy w jednym z takich licznych powiatów na kresach, które zamieszkuje repatrianci. Ofiary pieniężne należy składać do P. K. O. na rachunek bieżący p. Marszałka Sejmu, Wojciecha Trampczyńskiego Nr. 1560.

Polska i odbudowa Rosji.

Na ten temat wygłosił przed kilku dniami w Krakowie p. Aleksander Lednicki z ramienia Towarzystwa ekonomicznego odczyt, z którego go- dzi się bodaj kilka szczegółów wyjąć:

Biorąc Rosję taką, jaką jest, Rosję sowiecką, bo na konferencji genueńskiej właśnie ta Rosja, a nie inna będzie reprezentowana, zajmie miejsce przy wspólnym stole przedstawicieli świata.

Nie od rzeczy będzie na chwilę zwrócić uwagę na sam zewnętrzny ustrój sowieckiej federacyjnej republiki, abstrahując od zewnętrznego jej ustroju i tych konsekwencji, jakie dla Europejczyka stąd płyną, które nie jest scentralizowanym ciałem. Obok sowieckiej republiki rosyjskiej istnieje związanych proletariackimi umowami siedm niezależnych republik, a mianowicie: Białoruś, Ukraina Aserbejdżan, Armenia, Gruzja, Chiwa, Buchara, ósma republika ludowa Dalekiego Wschodu, mająca ustrój demokratyczny.

W samej rosyjskiej federacyjnej sowieckiej republice jest siedm republik autonomicznych: baszkirska, kirgiska, tatarska, turkestańska, górską, dagiestańska i krymska. Obok tego dziewięć autonomicznych okręgów: czuwalski, maryjski, (czere-miski), wołski) kabardyński, kalmycki, niemiecki, zyryański, buryato-mongolski i jakucki, co razem stanowi 17 jednostek autonomicznych, ósm niezależnych republik, czyli wszystkiego razem 25 samodzielnymi państwami.

Terytorjum dzisiejszej Rosji, bez Chiwy i Buchary wynosi 18,384.847 wiorst kwadratowych. — Na tej przestrzeni jest 733 powiaty, 15.405 gmin i 1616 miast, ludności przeszło 135 milionów (według „Tygodnika Polskiego” nr. 7), czyli Rosja straciła 37 proc. dawnej przestrzeni, a jeżeli przyjąć pod uwagę przylączenie dziś wcielonych, Chiwy i Buchary, to strata wynosi zaledwie 1.2 proc. przestrzeni byłego imperjum. Zmniejszenie zaś ludności stanowi 17.8 proc. bez Buchary i Chiwy, a 15.2 proc. z Bucharą i Chiwą.

Jak jest Rosja wyczerpaną, wszyscy sobie dokładnie zdają sprawę.

Dla nas już najważniejszą kwestją jest rola Polski w odbudowie Rosji. Ingerencją międzynarodowa do życia gospodarczego Rosji może być w postaci trzech czynników: a) kapitału inwestycyjnego; b) handlu wymiennego; c) pracy.

Czy można — wywodził prelegent — poważnie mówić, by Polska posiadała kapitał własny na eksport, aby miała inwestować zniszczony przemysł rosyjski, czy wogóle mowa o roli Polski w odbudowie Rosji nie jest po prostu paradoksem, gdy sama Polska potrzebuje odbudowy. — Zapytać możnaby dla przykładu, czy np. Gorlice już powstały z perzyn, w które były obrócone w

roku 1915, czy Kalisz przedko odbuduje zniszczone przeszło 500 domów, z których dotychczas stoi zaledwie około 70 pod dachem, czy Brześć Litewski, który po wyjściu wojsk rosyjskich ma tylko jedną ulicę, a reszta świeci pustkami, nie potrzebuje odbudowy, czy wreszcie wszystkie miasta polskie, nie wyłączając Krakowa, nie wymagają odbudowy i nie mogą się jej doczekać dla braku kapitału? Węc przestaśmy mówić o wielkich koncesjach w Rosji i polskich inwestycyjnych kapitałach.

A, czy możnaby oddać naszych, zdolnych i może najenergiczniejszych pracowników na usługę obcego kapitału do Rosji, bo przecież mamy ludzi do zbytku, fachowców poddostatkiem, na każde stanowisko trzech, czterech do wyboru a może i więcej — nieprawdaż? Bądźmy i tutaj szczerzy; nie mamy nadmiaru ludzkiego intelektu. Zachowajmy ich dla siebie i wykorzystajmy dla odbudowy własnej ojczyzny.

Trzeba pamiętać jeszcze i o tem, że wszyscy, co rwą się dziś do Rosji, pamiętając o swej roli dawnej, o minionym dobrobycie i łatwych warunkach życia, przyjdą do Rosji formalnie jako cudzoziemcy, a faktycznie jako ci, co jeszcze tak niedawno byli Rosjanami i stąd też tego autorytetu, jaki posiada cudzoziemiec, Anglik lub Francuz, w oczach rosyjskiego społeczeństwa nigdy nie będą mieli.

Pozostaje więc handel. Tu ze wszystkimi restrykcjami Polska winna się zapatrywać na Rosję, albowiem istotnie w stosunku do Polski, według nomenklatury prof. Petrażyckiego, stanowi ona rynek komplementarny i o ile nie stają na przeszkodzie taryfy i cła prohibycyjne, może być bardzo pomocny dla pewnej kategorii naszego przemysłu i handlu, uwzględniając w szczególności rynki wschodnie. Aserbejdżan i szczególnie Persję.

Jest jednak jedna dziedzina, w której Polska może i powinna odegrać znaczniejszą rolę. Geograficzne położenie Polski jest źródłem ciągłej troski o własne bezpieczeństwo, ale daje też pewne korzyści. Najkrótszą z Zachodu drogą do Rosji jest via Gdańsk—Warszawa—Baranowicze—Mińsk—Moskwa, lub Gdańsk—Warszawa—Lublin—Lwów—Podwołoczyska—Odessa. To samo jest z drogą ściśle lądową i należy użyć wszelkich wysiłków — aby ten polski trakt, łączący Zachód ze Wschodem, wykorzystać dla transitu dla towarów, idących do Rosji, poczynić wszelkie dla tego udogodnienia, albowiem rachunek pieniężny jest największym sojusznikiem przy regulowaniu stosunków międzynarodowych, nawet tak skomplikowanych, jak polsko-niemieckich. Jeżeli zrealizujemy wszystko, co powyżej było przytoczone, musimy przyjść do wniosku — że Polska samodzielną rolę w odbudowie Rosji odegrać nie

może, że Polska jest zainteresowana, by w tej odbudowie odegrały rolę siły dla Polski zasadniczo i a priori przychylnie, a więc przedewszystkiem Francja i dlatego winniśmy wystąpić jako czynnik współrzędny razem z francuskim kapitałem i wogóle z francuską ingerencją.

Na konferencji genueńskiej rola nasza — zauważa prelegent — nie będzie łatwą. Tam w Genui przy stole usiedzą nie dwa typy wiejski i miejski, jak pięknie to ujął prof. Jaworski, omawiając naszą konstytucję, lecz jeden typ, który będzie sięgał po władzę nad światem. Jakże sytuacja nasza będzie odmienną od tej, jaka była w roku 1919 w Wersalu. Wtedy Polska miała atmosferę pełną życiowości, miała zwycięską entente. Niemcy były zgnębione. W Genui ententy już nie ma, są rywalizujące ze sobą mocarstwa, głośno przemawiające Niemcy, nowy wrogi Polsce czynnik rosyjski, czyto oficjalny sowiecki, czy zakulisowy emigracji rosyjskiej.

Jeszcze w 1920 roku — kończył prelegent — mówił do mnie pewien dostojnik w Rzymie, niedawno potwierdzony na swem wysokim stanowisku, ostrzegając: „Rosja dźwignie się z upadku i Niemcy powstaną odrodzone „et vous Polonais serez embrasses”. Trzeba śpieszyć z odbudową własnej ojczyzny — by na ową chwilę być gotowymi do obrony. Głośny niemiecki uczoney Foerster mówił, ostrzegając świat przed nieunikoną katastrofą, że jest już za pięć minut dwunasta. Ja nie wiem, czy ta godzina dla świata jest tak bliską, ale że dla Polski jest bliską, to nie mam wątpliwości. Nie rozpraszać naszych sił, nie prowadzić ekstensywnej gospodarki, lecz skoncentrować i skondensować wysiłki narodowe w atmosferze pokojowej pracy. To też przypominają się słowa, wypowiedziane rok temu przez wielkiego włoskiego uczonego Enrico Ferri: „Świat jeszcze nie przedko dojdzie do pokoju i spokoju, bo umysły ludzkie nie są zdemobilizowane”.

Związek ewangelicki Rzeczypospolitej Polskiej.

W Warszawie odbył się zjazd księży-pastorów, działaczy społecznych, oraz przedstawicieli polskich towarzystw i parafii ewangelicko-augsburskich całej Polski. Zebrało się z górą osób 50. Reprezentowane były wszystkie dzielnice. Zagaił zjazd przemówieniem i modlitwą N. P. W. superintendent jeneralny, ks. Bursche. Prezes warszawskiego konsystorza ewangelicko-augsburskiego, sędzia sądu najwyższego, Glass, mówił o celach i zadaniach zjazdu.

Superintendent jeneralny, ks. Bursche, przedstawił zebrany stan ewangelicyzmu w Polsce. Superintendent Bursche mówił, między innymi, o walkach narodowościowych niemiecko-polskich w łonie samego Kościoła ewangelickiego w Polsce. Garstka agitatorów w Łodzi o przekonaniach i poglądach politycznych Niemców zagranicznych z czasopismami „Louzer Freie Presse” i „Volksrend” rozpetala ową walkę i prowadzi swą szkodliwą robotę w jaskrawo demagogiczny sposób. Dąży ona do uczynienia sobie z Kościoła powolnego narzędzia i ostoji wojującego germanizmu w Polsce, fanatyzuje osiadłych od wieków tu w kraju Niemców i wpaia w nich zasady i poglądy — sprzeczne nie tylko z interesem Kościoła, lecz całego kraju.

Ponieważ Kościół ewangelicki, jako taki, z temi objawami bezpośrednio walczyć nie może, przeto wierni swemu wyznaniu ewangelicy, miłujący polską ojczyznę swoją i stojący na gruncie państwowości polskiej, w osobach swych księży i świeckich przedstawicieli i delegatów postanowili stworzyć organizację, któraby połączyła ewangelików całej Polski.

Zjechałszy się przeto na zjazd, po wyczerpującej dyskusji, uchwalili jednomyślnie założyć Związek ewangelicki Rzeczypospolitej Polskiej, — który będzie miał na celu: budzenie, rozwój i pogłębianie życia religijnego i szerzenie oświaty wśród ludności ewangelickiej oraz ochronę praw i popieranie Kościoła ewangelicko-augsburskiego w Polsce jako całości, jak również ochronę praw poszczególnych parafii, towarzystw i osób, należących do wyżej wymienionego Kościoła.

Projekt ustawy takiego Związku odczytano, w zasadzie przyjęto i niebawem przedstawiony on będzie właściwym władzom do zatwierdzenia.

KRONIKA.

Kalendarz: Piątek, 10 marca. Rz.-kat.: 40 Męczenników i S. — Gr.-kat.: Tarasa. — Słowiański: Bożesława.

— Chwiało się wczoraj między pogodą i słotą. Raz jedno, raz drugie było górą. Trwały przez cały dzień i nocą one zmagania, jak Jakóbowe nad przejściem rzeki. Ale zwyciężyło przecieź słońce i pierzchna mroczna szarańcza, co się porwała na nie jak z motylką. Młoda wiosna z uśmiechem rozkosznego podlotka wyciąga do nas ciepłe ramiona.

— Ruch kolejowy. Wskutek zniszczenia mostu kolejowego na Serecie między Ostrowem i Bursniowem linii Tarnopol-Stryj w okręgu dyrekcji Stanisławowskiej i spowodowanej tem konieczności przełożenia trasy kolejowej, zniesiono z dniem 1 marca b. r. aż do odwołania zatrzymywanie pociągów osobowych w Ostrowie i zamknięto ten przystanek dla ruchu osobowego i bagażowego. Równocześnie otwarto na przystanku osobowym w Bucniowie ruch p. sażerski, bagażowy i towarowy w przesyłkach wagonowych.

— Związek Obrońców Lwowa z listopada 1918 przyjmuje wpisy na członków, we wtorki, czwartki i soboty od godz. 7:30 do 8:30 w lokalu własnym przy ul. Ormiańskiej 1, 2 III p. przez ganek na prawo. Chcący się wpisać w poczet członków „Z. O. L.” muszą się wykazać dokumentami osobistymi, stwierdzającymi ich udział w Obronie Lwowa w czasie od 1 do 22 listopada 1918.

— Rektorat Politechniki lwowskiej uprasza o łaskawe podanie nazwisk i bliższych danych o słuchaczach Politechniki lwowskiej, którzy odnieśli rany lub zginęli w walce o Lwów, począwszy od 1 listopada 1918.

Dr. Huber, m. p.
rektor Politechniki.

Wszystkie polskie pisma uprasza się o zamieszczenie tej notatki.

— Ze Związku Harcerzy polskich. II. Zjazd Walny oddziału lwowskiego Z. H. P. odbędzie się we Lwowie dnia 25 marca 1922. Program Zjazdu godz. 9 Msza św. w Katedrze obrz. Jaceńskiego z udziałem drużyn miejscowych. Godz. 10:30 Otwarcie Zjazdu i wybór prezydium Zjazdu. Sprawozdania z działalności zarządu, komend chorągwi i Koła starszego Harcerstwa. Sprawa udzielenia absolutorjum Zarządowi wybór nowych członków zarządu oraz komendantki chorągwi żeńskiej i komendanta chorągwi męskiej. Wnioski i interpelacje. Godzina 14 — 16 przerwa obiadowa. Godz. 16 referat dyskusyjny dla prof. Karola Stojanowskiego p. t. „Organizacja i zadania Kół Przyjaciół harcerstwa” Zamknięcie Zjazdu.

W razie braku kompletu Zjazd rozpocznie się o godz. 11 z tym samym porządkiem dziennym bez względu na ilość uczestników.

— Walne zgromadzenie Związku Adwokatów Polskich we Lwowie, odbędzie się dnia 17 marca 1922 o godz. 6 wieczorem w lokalu Związku, a w razie braku kompletu tego samego dnia w tymże lokalu o godz. 6:30 wiecz. bez względu na komplet. Porządek dzienny: 1. Zagajenie. 2. Sprawozdanie wydziału za r. 1921. 3. Sprawozdanie kasowe i preliminarz budżetu na r. 1922. 4. Sprawozdanie komitetu rewizyjnego. 5. Sprawa 10 letniego jubileuszu Z. A. P. i pokrycie kosztów jego urzędzenia. 6. Sprawa ogólnego statutu adwokatury i nagłego wniosku sejmowego posła A. Suligowskiego z Warszawy w tym przedmiocie. 7. Wybory prezesa i wiceprezesa, członków wydziału i komitetu rewiz. 8. Wnioski członków ogłoszone w myśl § 15 f) statutu i § 9 regulaminu.

— Na dochód repatriantów odegrało koło dramatyczne uczniów gimnazjum im. Jordana w sobotę, dnia 4 b. m. po południu w sali Teatru Małego przy ul. Gródeckiej znany dramat Rydla p. t.: „Na zawsze”. Jakkolwiek wybór tej sztuki był pod wielu względami ryzykowny dla młodych sił amatorskich, to jednak wykonanie, starannie przygotowane i wyuczone, przyniosło tak wykonawcom, jak i tłumnie zebranej publiczności miłą niespodziankę. Wszystkie role były dobrze rozdzielone i sumiennie wystudjowane, widoczne też było umiejętne kierownictwo, które pozwoliło okazać nawet sceny o wysokiem napięciu dramatycznym w sposób udatny. Gorące oklaski publiczności były oznaką szczerzej wdzięczności i uznania tak dla zespołu wykonawców, jak i dla znaknej w naszym mieście z obywatelskiego pojnowania

obowiązków młodego pokolenia, dyrekcji i groba nauczycielskiego gimnazjum im. Henryka Jordana.

— Wiec w sprawie wileńskiej urządziła wczoraj naradwa demokracja na podwórzu ratuszowem. Długi referat p. Borowca nie wywołał żywszego odzewu wśród zebranych. Po dyskusji, w której zabierali głos kilku mowców, uchwalono rezolucję domagającą się połączenia Wilna z Polską „bez zastrzeżeń”. Następnie uczestnicy wiecu udali się przed mieszkanie Arcybiskupa Hryniewickiego, aby złożyć mu kold. Odszpiewaniem „Roty” zakończono demonstrację.

Komunikaty.

— Odczyty o spółdzielczości. Sekcja spółdzielcza polskiego Tow. ekonomicznego urządza cykl odczytów z dziedziny spółdzielczości. Odbywać się one będą w instytucie technologicznym ul. Bourlarda 5 (boczna Batoro) o godz. 5 popołudniu każdego czwartku i soboty. Działaj rozpoczyna cykl prof. dr. Caro odczytem p. t.: „Idea spółdzielczości”. W sobotę mówić będzie prof. dr. Dolinski „O prawie spółdzielczem”. Byłby pożądan najliczniejszy udział słuchaczy.

— Z Uniw. ludowego im. A. Mickiewicza. W piątek, 10 b. m., o godz. 6:30 wieczorem punktualnie przy ul. Bourlarda 5 wykład p. t.: „Człowiek pierwotny a współczesny” (o łowiek przedhistoryczny, starożytność, t. zw. „barbarzyńcy” Afryki i Australji, znamiona cywilizacji, doba obecna po wielkiej wojnie — z licznymi obrazami świetnymi). Prelekcję wygłosi inż. Libański.

— Tow. Naukowe we Lwowie. Posiedzenie Wydziału hist. filozoficznego odbędzie się we wtorek dnia 14 marca 1922 o godz. 5 popoł. w Pracowni Biblioteki Zakładu Nar. i n. Ossolińskich. Porządek dzienny: Dr. M. Schorr: Najnowsze badania nad kodeksem Chaminurapięgo.

— Z Czytelni katolickiej (ul. Piekarska 28). W piątek 10 marca 1922 o godz. 7 wieczorem: Odczyt prof. dr. Thuilliego: »O miłości Ojczyzny«. W sobotę 11 marca b. r. Przedstawienie amatorskie „Dobry Numer” komedia w 3 aktach Abrahamowicza i Zielińskiego.

Notatki literacko-artystyczne.

Repertuar Teatru Miejskiego.

Początek przedstawień o godz. 7:30 wieczorem.

Dzisiaj, we czwartek „Dzieje salonu”, komedia w 3 aktach K. Wroczyńskiego (premiera). — Jutro, w piątek „Zamarta oczy”, opera w 3 aktach D'Alberta (premiera). — W sobotę po południu „Straszny dwór”, opera w 3 aktach Moniuszki (staraniem komitetu rozrywki dla młodzieży; — wieczorem „Dzieje salonu”, komedia w 3 aktach K. Wroczyńskiego.

TELEGRAMY.

Z RADY MINISTRÓW.

Warszawa. (PAT.) Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 8. marca br. rozpatrywała w dalszym ciągu projekt budżetu na rok 1922 i uzgodniła preliminarze budżetowe Ministerstw skarbu, sprawiedliwości, przemysłu i handlu, kolei żelaznych, rolnictwa i dóbr państwowych, wyznań religijnych i oświecenia publicznego wraz z departamentem kultury i sztuki, poczt i telegrafów, zdrowia publicznego, robót publicznych, pracy i opieki społecznej i Ministerstwa b. dzielnic pruskiej oraz Gł. Urzędu likwidacyjnego i Gł. Urzędu Ziemińskiego.

PRZED KONFERENCJĄ PAŃSTW BAŁTYCK.

Warszawa. (Tel. wł.) Dzisiaj przybyli do Warszawy posłowie Rzeczypospolitej w Rydze Narkiewicz i w Helsingforsie Sokolnicki. Konferencja państw bałtyckich odbędzie się 12. bm. pod przewodnictwem polskiego Ministra spraw zagranicznych.

POŻYCZKA FRANCUSKA DLA POLSKI NA NAJLEPSZEJ DRODZE.

Warszawa. (Tel. wł.) Poseł polski Radziszewski powrócił z Paryża, gdzie bawił w sprawie pożyczki francuskiej dla Polski. Z informacji udzielonych przez niego w rozmowie wynika, że sprawa jest na najlepszej drodze.

Repertuar Teatru Małego (ul. Gródecka 2).

Dzisiaj, we czwartek i jutro, w piątek „Czysty interes”, komedia w 3 aktach St. Kiedrzyńskiego.

Repertuar Teatru Nowości.

Dzisiaj, we czwartek i jutro, w piątek „Miliarderzy”, operetka w 3 aktach Steffana.

— Wieczór poetycki Józefa Wittlina urządzony staraniem Zawodowego Związku Literatów odbędzie się w piątek 10 b. m. o godz. 8 wieczorem w sali Kasyna i Kola lit-art.

— Wieczór Kameralny kwartetu Tow. Muzycznego pp. Cetner, dr. Soltyś, Łobażewski i Pszeniczka ze współdzielnikiem p. Lipowskiej, artystki Teatru miejskiego odbędzie się w czwartek o godz. 7 wieczorem w auli Politechniki. Bilety w cenie 600, 450, 300 Mk. do nabycia w Tow. Bractwie Pomocy Studentów Politechniki w godzinach południowych, oraz przy kasie w dzień koncertu.

I. Wieczór Koła muzycznego we Lwowie poświęcony utworom Jana Galla, odbędzie się dzisiaj, we czwartek w małej sali Tow. muzycznego o godz. 8 wieczorem. Współdziałają: p. Kamila Szander, wieczora (śpiew), pp. Romuald Cyganik (śpiew), Fr. Domiszewski (prelacja) oraz chór Tow. śpiewackiego „Echo”.

„O Wilna”, memoriał delegacji polskiej, przedłożony konferencji bibliotecznej, ukazał się w polskim przekładzie staraniem i nakładem komitetu „Dni wileńskich” we Lwowie.

Kursy giełdowe.

Lwów, dnia 9 marca, godz. 10:30.

Marki niemieckie	16:89	(17:40—60:00)
Franki francuskie	386	(000—000)
Franki szwajcarskie	—	(—)
Funt sterlingi	18 700	(— —)
Wiedeń	00—00	(63 1/2—00)
Korony niem.-austr.	00—00	(65:00—00)
Korony czeskie	00—00	(69—71)
Praga, wypłata	00—60 00	(71:72—60 00)
Lei	—	(30—31)
Liry	—	(—)
Budapeszt	—	(—)
Paryż	—	(410:00—415:00)
Berlin	—	(17:45—17:50)
Dolary amerykańskie	4265—4210	(4225—6000)
kanadyjskie 7% malej	—	(—)
Zurych Marki polskie	00:00	(—)

Uwaga: Pierwsza cyfra wskazuje kurs informacyjny, druga, w nawiasie, kurs nieoficjalnej giełdy.

DODATEK DLA FUNKCJONARIUSZY PAŃSTWOWYCH.

Warszawa. (Tel. wł.) Dnia 15. bm. na mocy uchwały Rady ministrów Ministerstwo skarbu poleciło wypłacić jednorazowy dodatek funkcyjnarjuszom państwowym w wysokości 40 proc. uposażenia miesięcznego.

POSŁOWIE SEJMU WILEŃSKIEGO.

Warszawa. (PAT.) — Pisma podają: Onegdaj wieczorem o godzinie 6.50 odjechał do Lwowa ks. arcybiskup Hryniewicki.

Pociągiem odchodzącym na Lide do Wilna wyjechała wieczorem część posłów wileńskich, część zaś z marszałkiem Łokuciewskim i delegacją pozostała w Warszawie.

POWRÓT DO WILNA.

Wilno. (PAT.) Godzina 16.35. Dzisiaj powróciła do Wilna część posłów Sejmu wileńskiego. — Na sobotę naznaczone zostało pierwsze posiedzenie komisji głównej, która się ma zająć rozpatrywaniem złożonych Sejmowi wniosków i interpelacji.

PREZYDJUM MIASTA PRZECIW ZAPROWADZENIU STAROSTWA GRODZKIEGO.

Kraków. (Tel. wł.) W ostatnim czasie Województwo krakowskie zwróciło się do prezydium miasta z prośbą, by wypowiedziało swą opinie co do przemiany dyr. policji na starostwo grodzkie.

W memorjale swym prezydent miasta odpowiada, że dla ogółu mieszkańców Krakowa obojętną jest forma i nazwa, gdy chodzi o treść i ustalenie władzy. Prezydent miasta sprzeciwiło się dualistycznej organizacji policji, która tak bardzo niekorzystnie zaznaczyła swą działalność w służbie bezpieczeństwa w Krakowie. Prezydent wreszcie zauważa, że najwłaściwszą rzeczą byłoby skoncentrowanie służby bezpieczeństwa w rękach odpowiedzialnej władzy, tj. dyr. policji. — Prezydent miasta energicznie protestuje przeciw wprowadzeniu w Krakowie starostwa grodzkiego.

GŁOS CZESKI O WILNIE.

Praga. (AW.) „Lidove Listy“ zamieszczają artykuł, w którym dowodzą, że etnograficznie i historycznie Wilno zawsze było miastem polskim. Autor artykułu pisze: „My Czesi nie mamy żadnych przyczyn, aby sympatyzować z Litwinami. Nawet, gdyby Polacy nie byli naszymi słowiańskimi braćmi, nie możemy im brać za złe ich dążenia do pozyskania Wilna, bo pretensje ich do tego miasta są usprawiedliwione historycznie, kulturalnie i statystycznie. Ludność sama życzy sobie połączenia z Polską, a głos ludu jest głosem Boga“.

GŁOS ŁOTEWSKI O LITWIE.

Ryga. (AW.) Gazeta „Lautukas Szitnas“ podaje obszerny artykuł o stosunkach polsko-litewskich. Uważa ona, że dla rozwoju Litwy i dla dobra państw Bałtyckich niezbędne są następujące warunki: 1) sprowadzenie Litwy Kowieńskiej do granic etnograficznych, 2) przyłączenie Klaipedy do Litwy, 3) ułatwienie Litwie transytu do Rosji. Artykuł ten stanowi objaw pogodzenia się opinii łotewskiej z faktem przynależności Wilna do Polski.

TRAKTAT HANDLOWY POLSKO-ROSYJSKI.

Warszawa. (PAT.) Dnia 8. bm. odbyło się pierwsze plenarne posiedzenie delegacji polskiej i rosyjsko-ukraińskiej dla zawarcia traktatu handlowego. Obrady zagal Wiceminister przemysłu i handlu Strassburger, przewodniczący delegacji polskiej, podkreślając potrzebę uregulowania stosunków ekonomicznych między Polską i Rosją. Przewodniczący delegacji rosyjskiej podkreślił w swoim przemówieniu zgodność poglądów Polski i Rosji na konieczność zawarcia traktatu i podniósł, że Polska jest dla Rosji i Ukrainy nieodzownym ogniwem dla nawiązania stosunków z pozostałymi krajami europejskimi. Wyznaczono dwie podkomisje dla spraw handlowych i komunikacji, oraz ustalono, jakie sprawy mają być uregulowane w traktacie

Z KOWNA.

Wilno. (AW.) Z Kowna donoszą, że na delegatów Litwy Kowieńskiej na konferencję genueńską, wyznaczeni zostali: Galwanaukas, Na uszewicz, Miłosz, Linas.

Wilno. (AW.) Na najbliższym posiedzeniu Tymczasowej Komisji Rządzącej wniesiony został nowy projekt ustawy prasowej. Projekt ten opracowany został przez specjalną komisję.

PROBLEM ODSZKODOWAŃ.

Berlin. (AW.) Minister spraw zagranicznych Rathenau wygłosił na wtorkowym posiedzeniu Komisji głównej dłuższe przemówienie w sprawie problemów reparacyjnych. Według Rathenaua istnieją tu 3 stanowiska: 1) odrzucenie wręcz wszelkich świadczeń reparacyjnych — co jest powyką katastrofy, 2) chęć bliższego rozpatrzenia problemu tego, w przekonaniu z góry o jego niewykonalności określa Rathenau jako niedostateczne zrozumienie psychologii i brak znajomości położenia światowego, 3) uznanie w całej pełni zobowiązania Niemiec wobec złożonego podpisu. Na tem punkcie widzenia stoi rząd obecny, pragnąc dowieść swoim przeciwnikom, że Niemcy gotowe są płacić do granic możliwości. Wstroniawszy o konferencji w Cannes Rathenau przeszedł do omawiania konferencji genueńskiej. Stwierdził, że nie można było liczyć się poważnie z możliwością postawienia na posiedzeniu dziennym tej konferencji problemu reparacyjnego, albo Traktatu Wersalskiego. W Genui mają być rozważane przyczyny niemocy gospodarczej całego świata, oraz środki celem sanacji niezdrowych stosunków. Genua stanowić będzie prawdziwie pierwsze ogniwo długiego łańcucha konferencji, które wypełnią rok bieżący i przyszły.

Przewidywać należy, że w sprawie reparacji pozostanie nadal kompetentną Komisja reparacyjna. Problem odszkodowań może znaleźć rozwiązanie tylko prowizoryczne, wobec głodu pieniędzy w państwach uprawnionych — z jednej strony, a ograniczonej zdolności płatniczej — z drugiej. Ostateczne rozwiązanie problemu reparacyjnego bez udziału Ameryki nie da się pomyśleć. Powodzenie konferencji genueńskiej zależy głównie od stanowiska Ameryki.

ŚWIADCZENIA NIEMIECKIE.

Paryż. (PAT.) Havas. — Komisja reparacyjna ogłasza urzędowy komunikat, w którym podaje wysokość świadczeń, które wpłynęły od Niemiec do 31. grudnia 1921. — Świadczenia te przedstawiają się następująco: Wpłaty w złocie w dewizach zagranicznych, płaconych bezpośrednio wynoszą 1.041.217.000 Mk. niemieckich w złocie. — Wpłaty z innych źródeł na rachunek Niemiec. — Wpłaty Danii w zamian za otrzymane części Szlezwicka i Holsztyna 60.000.000 Mk. w złocie. — Ze sprzedaży zniesionych materiałów wojennych 40.109.000 Mk. w złocie. Z różnych źródeł 6.050.000 Mk. w złocie. — Wpływy z daniny od wywozu towarów niemieckich 3636000 Mk. w złocie. — Ogółem 1.184.172.000 Mk. w złocie. — Wpłynęło więc łącznie 3.983.514.000 Mk. w złocie. Z innych świadczeń 6.487.866.000. — Ogólna suma wpływów i świadczeń wynosi około 26.000.000.000 Mk. w złocie.

OPOZYCJA PRZECIW RATYFIKOWANIU UKŁADU W SPRAWIE OCEANU SPOKOJNEGO

Waszyngton. (Tel. wł.) Opozycja senatu amerykańskiego przeciw ratyfikacji układu czterech mocarstw w sprawie Oceanu Spokojnego uzyskała poparcie stronnictwa demokratycznego i republikańskiego. Ogólnie obawiają się, że senat nie zechce ratyfikować układu. W razie odrzucenia układu może przyjść do dymisji nie tylko ministra spraw zagranicznych, ale nawet prez. Hardinga.

PRACOWITY ODPOCZYNEK L. GEORGE'A.

Londyn. (AW.) Lloyd George prawdopodobnie przewodniczyć będzie 8. bm. na radzie ministrów, poczem uda się na odpoczynek do Walji. Nieobecność premiera w Londynie przeciągnie się do 10 dni. Czasu tego użyje L. George na przygotowanie programu angielskiego na konferencję genueńską.

Przed objęciem Górnego Śląska.

Katowice. (AW.) Według informacji ze źródeł miarodajnych przygotowania władz polskich do objęcia administracji na przyznanej części G. Śląska znajdują się w pełnym biegu. Jednym z czynników utrudniających należyty rozwój tych prac jest zakaz komisji międzysojuszniczej tworzenia już obecnie jednostek administracyjnych, któreby później zajęły miejsce instytucji ustępujących. Komisja międzysojusznicza zezwo-

PROTEST NIEMIECKI PRZECIW UCISKOWI W CZECHOSŁOWACJI.

Berlin. (PAT.) Wczoraj na placu peczdamskim odbył się wielki wiec zwołany pod hasłem protestu przeciwko uciskowi stosowanemu względem mniejszości narodowej w Czechosłowacji. Uchwalono szereg rezolucji protestujących.

ORGANIZACJA KOMUNISTYCZNA W BUDAPESZCIE.

Budapeszt. (Tel. wł.) Wykryto tu tajną organizację, która miała stworzyć stronnictwo komunistyczne. Aresztowano 14 osób.

ZJAZD TRZECH MIĘDZYNARODÓWEK.

Moskwa. (PAT.) Moskiewskie biuro trzeciego komiterna otrzymało od zjazdu partii socjalistycznych w Frankfurcie nad Menem depeszę zawiadomieniem, że ustalono program wszystkich trzech międzynarodówek. Program zjazdu przewiduje między innymi kwestję utworzenia spólnego frontu w zakresie prawodawstwa fabrycznego (długość dnia roboczego, forma pracy i ubezpieczeń, kasy robotnicze, praca kobiet i dzieci, higiena pracy i t. d.).

WZROST CEN ZBOŻA.

Wiedeń. (Tel. wł.) Od 14 dni cena pszenicy na targach światowych podnosi się. Podrożała pszenica amerykańska, wskutek tego mąka chlebowa w Wiedniu podrożała o 49 k. na kg., co oznacza podrożenie bochenka chleba o 49 koron. Bochenek chleba zatem kosztować będzie w Wiedniu od 17 bm. — 524 koron.

ROZSTRZELANIE BANDYTY.

Warszawa. (Tel. wł.) W poniedziałek zapadł wyrok śmierci na bandytę Wojciecha Wiczcorkę za usiłowane morderstwo i napad rabunkowy. Naczelnik Państwa nie podpisał ulaskawienia, to też wczoraj rano Wiczcorka rozstrzelano na stokach cytadeli.

JARMARK LIPSKI.

Lipsk. (AW.) Rozpoczął się tu wielki jarmark, w którym pierwszego dnia brało udział przeszło sto tysięcy ludzi. Popyt na towary nie słychany. Zawarto bardzo wiele transakcji. Rząd rosyjski otworzył na czas jarmarku osobne biuro w Lipsku.

Rozgoryczenie w kołach sowieckich.

Gdańsk. (PAT.) Tutejsze pisma donoszą z Kowna, że koła rosyjskie sowieckie otrzymały wiadomość, iż Lloyd George i Poincare porozumeli się co do warunków, pod jakimi Rosja sowiecka będzie zaproszona na konferencję genueńską. Nastąpi to pod następującymi warunkami: 1) uznanie rosyjskich długów przedwojennych, 2) rozbrojenie czerwonej armii i poddanie się jej pod kontrolę komisji międzysojuszniczej,

lila na czynienie przygotowań na miejscu dopiero na 4 tygodnie przed wkroczeniem wojsk polskich. Postępują szybko naprzód prace dotyczące się przebudowy stacji, które mają być pogranicznymi. Już w kilku miejscach, gdzie granica przecina linję kolejową, prowadzone są przez zarząd w wstólnem porozumieniu się Rządu polskiego i niemieckiego

3) utworzenie wolnych portów na morzu Bałtyckim i Czarnem, 4) uznanie traktatu wersalskiego, 5) poddanie rosyjsko-niemieckiego ruchu handlowego specjalnej komisji międzysojuszniczej. Informacje te wywołały w kołach sowieckich wielkie rozgoryczenie. W kołach tych oświadczają, że rząd sowiecki w sposób niedwuznaczny określi swoje stanowisko wobec tego traktatu francusko-angielskiego.

O niepodległość Chorwacji.

Zagrzeb. (AW.) Blok narodowych stronnictw kroackich wystąpił z żądaniem, aby konferencja genueńska postawiła na porządku dziennym swych obrad sprawę kroacką i uznania niepodle-

głości Chorwacji. Białogrodzkie polityczne sery serbskie domagają się surowych zarządzeń przeciw temu blokowi.

S. p. Ludomir Grendyszyński.

Ubył nam znów nie szeregowiec, ale wybitny publicysta, zasłużony działacz społeczny. Zmarł Ludomir Grendyszyński.

Urodzony w roku 1859 w Lipnie, kształcił się w gimnazjum plockim, poczem studiował prawo w Uniwersytecie warszawskim. Chociaż z rodziny

ziemiańskiej i posiadacz własności ziemskiej, nie osiadł na własnym kawałku ziemi. Wziął się do uprawy roli niewdzięcznej i mozolnej, do orki piórem.

Rozpoczął działalność dziennikarską w roku 1886 w „Kurjerze Codziennym“, następnie w Petersburgu był sekretarzem redakcji i współredaktorem „Kraju“. — Powróciwszy w roku 1890 do Warszawy kolejno był redaktorem i wydawcą

